

ΤΟ ΖΩΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Τα πανεπιστημιακά μουσεία

Ιδιαιτερότητες

Συνδυάζουν εκπαίδευση, έρευνα και ενημέρωση του κοινού

Πλεονεκτήματα

Ύπαρξη υποδομής
Ερευνητικό προσωπικό
Εθελοντικό προσωπικό (φοιτητές)

Μειονεκτήματα

Μικρή χρηματοδότηση
Έλλειψη μόνιμου προσωπικού
Κακές δημόσιες σχέσεις

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΖΩΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Το Ζωολογικό Μουσείο του Πανεπιστημίου Αθηνών είναι το παλαιότερο και πλουσιότερο ζωολογικό μουσείο της Ελλάδας

Αποτελεί τμήμα του Εθνικού Φυσιογνωστικού Μουσείου το οποίο είναι και το παλαιότερο μουσείο φυσικής ιστορίας της Ανατολικής Μεσογείου και των Βαλκανίων

Οι βασικοί στόχοι του Ζωολογικού Μουσείου είναι:

- Η διαφύλαξη της φυσικής κληρονομιάς της Ελλάδας
- Η ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του κοινού
- Η έρευνα
- Η εκπαίδευση φοιτητών και η επιμόρφωση στελεχών
- Η παροχή συμβουλών

Μικρό ιστορικό

Το Ζωολογικό Μουσείο
του Πανεπιστημίου
Αθηνών έχει ζωή 150
περίπου ετών

Αρχικά, αποτέλεσε τον πυρήνα ενός ευρύτερου Φυσιογραφικού Μουσείου, που εγκαταστάθηκε από τα μέσα του 19ου αιώνα, στον 1ον όροφο της προς την οδό Ακαδημίας πτέρυγας του κεντρικού κτηρίου του Πανεπιστημίου

Αργότερα, αποσπάστηκαν από αυτό οι βοτανικές, παλαιοντολογικές, ορυκτολογικές και ανθρωπολογικές συλλογές και αυτονομήθηκαν στο Βοτανικό, το Παλαιοντολογικό, το Ορυκτολογικό και το Ανθρωπολογικό Μουσείο

Σήμερα βρίσκεται στα κτίρια της Πανεπιστημιούπολης
και ανήκει στο Τμήμα Βιολογίας της Σχολής Θετικών
Επιστημών

Ο εκθεσιακός χώρος και οι συλλογές

Ο εκθεσιακός χώρος του Μουσείου καταλαμβάνει έκταση 2200 τ.μ. και είναι χωρισμένος σε διάφορα τμήματα

Οι συλλογές του Μουσείου
είναι οι παλαιότερες στην
Ελλάδα

Υπάρχουν δείγματα από
τις αρχές του αιώνα, από
περιοχές όπου σήμερα τα
ζώα αυτά έχουν
εξαφανιστεί όπως ένας
λύγκας από την Πάρνηθα,
ένα ελάφι από τη Δυτική
Αττική και ένας γυπαιτός
από τον Παρνασσό

Το **ανθρωπολογικό τμήμα** περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό ανθρωπολογικών ευρημάτων, κυρίως κρανίων, ορισμένα από τα οποία έχουν και παλαιοπαθολογικά συμπτώματα

Το τμήμα των **Θηλαστικών** περιλαμβάνει περίπου 500 δείγματα από τις περισσότερες τάξεις των Θηλαστικών που προέρχονται από όλες τις ηπείρους της Γης

Ιδιαίτερα παρουσιάζονται μερικά
εντυπωσιακά ζώα όπως μία **άλκη από τον
Καναδά**, ένα σύμπλεγμα μεγάλων
αιλουροειδών της Αφρικής και μια
καμηλοπάρδαλη

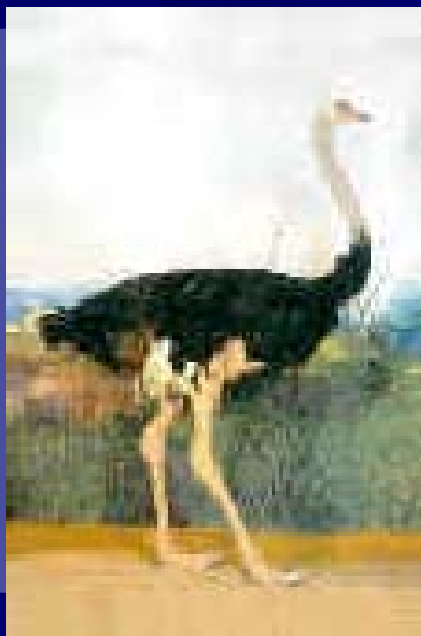

Το τμήμα των **πτηνών** περιλαμβάνει 2500 πτηνά όλης της Γης, τα περισσότερα ελληνικά είδη πτηνών χωρισμένα ανάλογα με τους βιοτόπους τους,

αυγά και φωλιές
πτηνών, μερικά είδη
που έχουν
εξαφανιστεί ή
κινδυνεύουν να
εξαφανιστούν από
την Ελλάδα,

καθώς και μια ιδιαίτερη παρουσίαση των μεγάλων άπτερων πτηνών στα οποία περιλαμβάνονται οι στρουθοκάμηλοι

Το τμήμα των **αμφιβίων και ερπετών** περιλαμβάνει τα περισσότερα αμφίβια και ερπετά της Ελλάδας και πολλά αμφίβια και ερπετά από άλλες χώρες.

Ξεχωριστά παρουσιάζονται μεγάλα ερπετά όπως
κροκόδειλοι, πύθωνες και θαλάσσιες χελώνες

Το τμήμα των **Θαλάσσιων σπονδυλωτών** περιλαμβάνει ψάρια της θάλασσας και του γλυκού νερού, κητώδη και φώκιες

Ιδιαίτερα παρουσιάζονται
έναν γιγαντιαίος λευκός
καρχαρίας και ο σκελετός
μιας ρυγχοφάλαινας

Το τμήμα των **εντόμων**
περιλαμβάνει 10.000 δείγματα από
διάφορες ομάδες εντόμων

Από τα υπόλοιπα χερσαία αρθρόποδα υπάρχει η σημαντική συλλογή αραχνών του Χ. Χατζησαράντου και η συλλογή τσιμπουριών του καθ. Γ. Πανταζή

Το τμήμα των **μαλακίων** περιλαμβάνει μια μεγάλη συλλογή διαφόρων μαλακίων από την Ελλάδα και το εξωτερικό

Το τμήμα των **Θαλασσίων ασπονδύλων** περιλαμβάνει σπόγγους, κοράλια, εχινόδερμα και άλλες ομάδες από διάφορες περιοχές της Γης

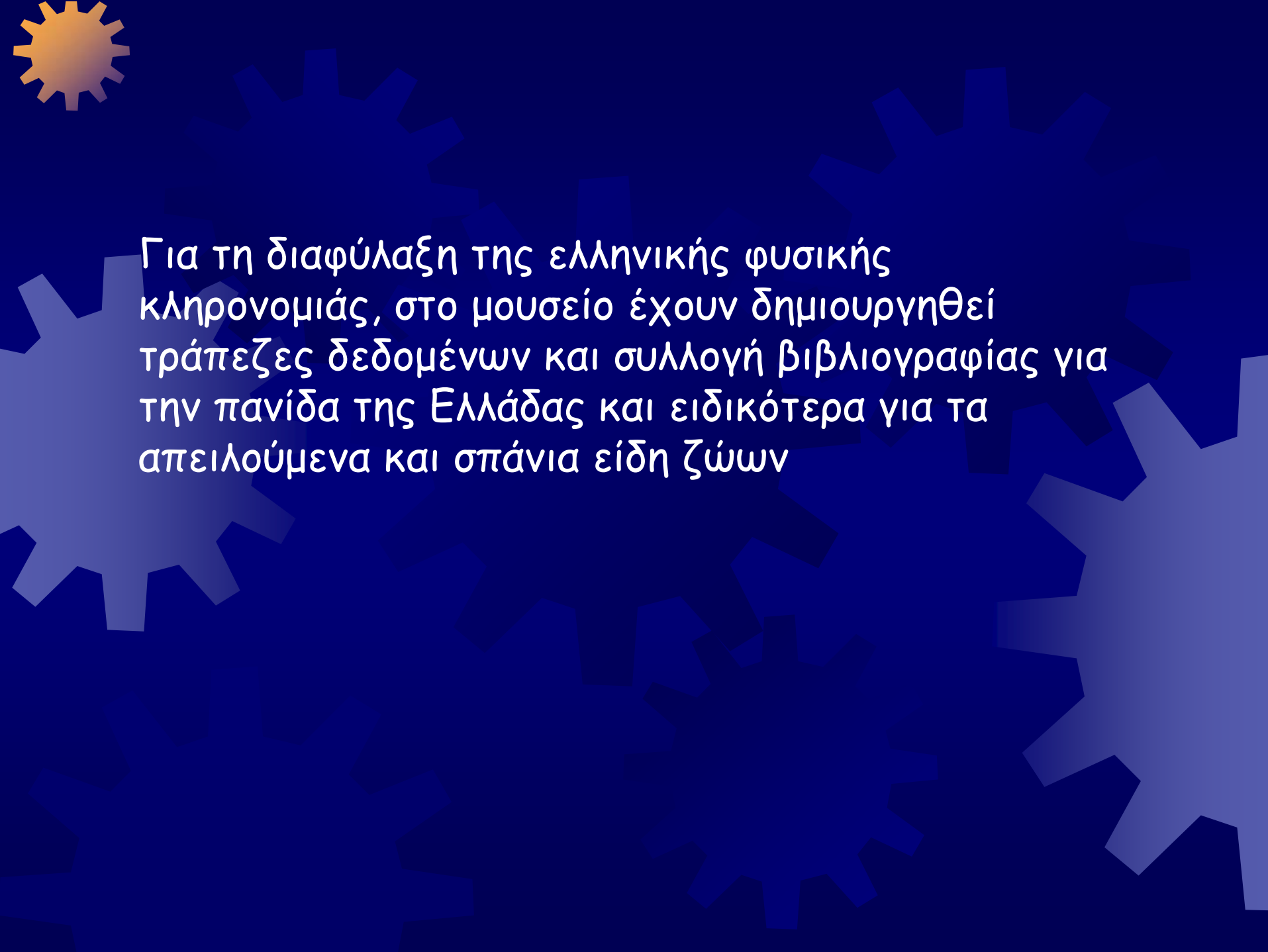
Η **συλλογή Δ. Παπαλιού** παρουσιάζεται σε ξεχωριστό χώρο. Περιλαμβάνει ζώα από όλες τις περιοχές της Γης. Στα διοράματα μπορεί να δει κανείς σκηνές από την αφρικανική σαβάννα, την αρκτική περιοχή, στρουθοκαμήλους στα λειβάδια της Αφρικής και το βιότοπο του αμερικανικού βίσωνα

Τα **απειλούμενα είδη ζώων** έχουν ιδιαίτερη παρουσίαση. Ανάμεσα τους παρουσιάζονται η μεσογειακή φώκια, η θαλάσσιες χελώνες, η αρκούδα και τα απειλούμενα και κινδυνεύοντα πουλιά

Τον εκθεσιακό χώρο
επισκέπτονται κάθε χρόνο
πάνω από 30.000
επισκέπτες, κυρίως μαθητές
σχολείων της πρωτοβάθμιας
και της δευτεροβάθμιας
εκπαίδευσης

Για τη διαφύλαξη της ελληνικής φυσικής κληρονομιάς, στο μουσείο έχουν δημιουργηθεί τράπεζες δεδομένων και συλλογή βιβλιογραφίας για την πανίδα της Ελλάδας και ειδικότερα για τα απειλούμενα και σπάνια είδη ζώων

Βάσεις δεδομένων

GREFAUN

Αναλυτική βάση δεδομένων από τη βιβλιογραφία,
τα δείγματα συλλογών και παρατηρήσεις

Για κάθε είδος, σε ποια τοποθεσία έχει βρεθεί,
ποια ημερομηνία, από ποιον

Ερωτήματα

Ποια είδη υπάρχουν σε μια τοποθεσία
Σε ποιες τοποθεσίες έχει βρεθεί ένα είδος

GASD (Greek Animal Species Database)

Κατάλογος ειδών της πανίδας της Ελλάδας

Αναζήτηση ανά ταξινομική μονάδα (ποια είδη της οικογένειας χχχ υπάρχουν στην Ελλάδα), ανά γεωγραφική περιοχή και ευρωπαϊκές χώρες (ποια είδη υπάρχουν στην Ελλάδα και την Αλβανία)

Για κάθε είδος, δεδομένα για τη βιολογία, την οικολογία, την κατάσταση των πληθυσμών, τις απειλές, τα νομοθετικά μέτρα προστασίας κλπ.

Εκπαίδευση και Επιμόρφωση

- Εξάσκηση φοιτητών
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση μαθητών
- Εξάσκηση σπουδαστών ΤΕΙ στη συντήρηση οργανικών υλικών
- Επιμόρφωση καθηγητών Μέσης Εκπαίδευσης

Έρευνα

Το Μουσείο εξυπηρετεί τα ερευνητικά ενδιαφέροντα περίπου 10 μελών ΔΕΠ και αντιστοίχου αριθμού μεταπτυχιακών φοιτητών ενώ διαθέτει και δύο τεχνικούς. Τα ερευνητικά ενδιαφέροντα των μελών ΔΕΠ καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα κλάδων της Ζωολογίας όπως:

Παλαιοανθρωπολογία, Παλαιοπαθολογία, Οικολογία, Συστηματική, Βιογεωγραφία, Βιολογία Διατήρησης Απειλούμενων Ειδών

Μερικά από τα προγράμματα που πραγματοποιήθηκαν πρόσφατα στο Μουσείο είναι τα παρακάτω:

- Οικολογία και Ζωογεωγραφία ορεινών όγκων της Στερεάς Ελλάδας και της Πελοποννήσου
- Μελέτη ζωικών βιοκοινωνιών σε νησιωτικά οικοσυστήματα του Αιγαίου
- Πρόγραμμα παρακολούθησης της ορνιθοπανίδας στην ευρύτερη περιοχή του αεροδρομίου των Σπάτων
- Μελέτη του φυσικού περιβάλλοντος των περιοχών Καρπάθου-Κάσου-Μήλου-Πολυαίγου-Φούρνων

Συμμετοχή σε μεγάλης κλίμακας ευρωπαϊκά προγράμματα

ERMS (European Register of Marine Species)
Συλλογή δεδομένων για την Ανατολική Μεσόγειο

Fauna Europaea
Κατάλογος των ζωικών ειδών της ξηράς και των γλυκών
νερών της Ευρώπης

Biocase (Biological Collections Access Service for Europe)
Συντονισμός και δικτύωση των βιολογικών συλλογών της
Ευρώπης

ENBI (European Network for Biodiversity Information)
Συλλογή και επεξεργασία δεδομένων για τη βιοποικιλότητα
στην Ευρώπη

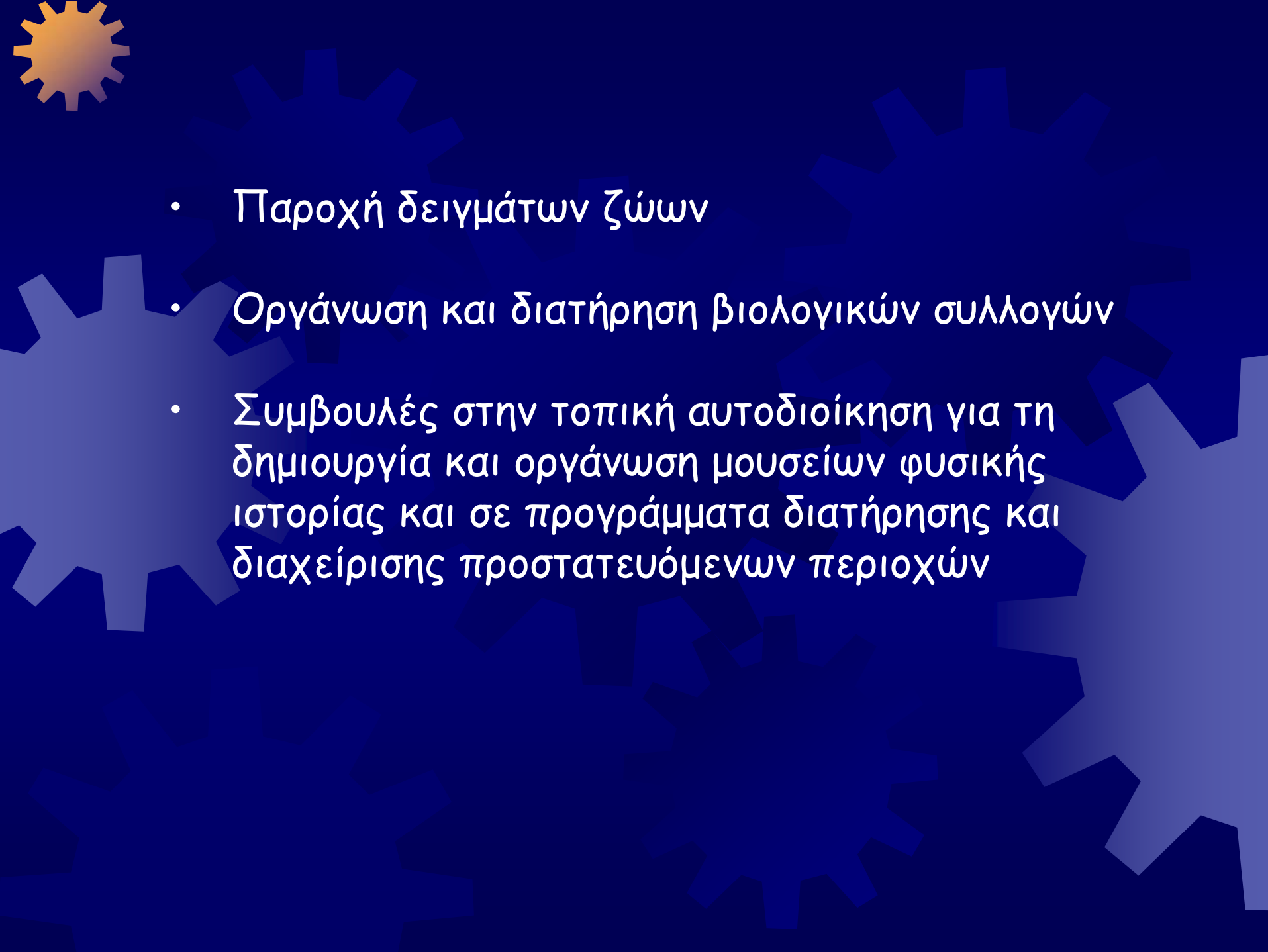
Παροχή συμβουλών και υπηρεσιών

Το Ζωολογικό Μουσείο παρέχει μια σειρά υπηρεσιών σε μια ποικιλία χρηστών, από ιδιώτες μέχρι δημόσιες υπηρεσίες

Μεταξύ άλλων προσφέρει:

- Συμβουλές για θέματα καταπολέμησης επιβλαβών ζώων, κυρίως εντόμων, και συντήρησης υλικών
- Συμβουλές για βιβλιογραφία, πληροφορίες, φωτογραφίες κλπ. ειδών της ελληνικής πανίδας
- Καταγραφές πανίδας, σύνταξη καταλόγων ειδών σε μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων και σε ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες

-
- Παροχή δειγμάτων ζώων
 - Οργάνωση και διατήρηση βιολογικών συλλογών
 - Συμβουλές στην τοπική αυτοδιοίκηση για τη δημιουργία και οργάνωση μουσείων φυσικής ιστορίας και σε προγράμματα διατήρησης και διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών

Συμβουλές στο Υ.Πε.Χω.Δ.Ε., το Υπ. Γεωργίας, το Υπ. Παιδείας και το Υπ. Εξωτερικών σε:

- Θέματα κατάρτισης στρατηγικών και σχεδίων δράσης για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας,
- Θέματα που αφορούν στην εφαρμογή διεθνών συμβάσεων, οδηγιών και κανονισμών που έχουν σχέση με τη διατήρηση και προστασία της πανίδας
- Θέματα παρακολούθησης απειλούμενων ειδών
- Θέματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που έχουν σχέση με τη βιοποικιλότητα

- Πληροφορίες για την πανίδα της Ελλάδας σε μια πλειάδα ξένων ερευνητών, φυσιολατρών και ερευνητικών ιδρυμάτων καθώς και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Βασικά προβλήματα

Προσωπικό

Επιστημονικό προσωπικό

1 βιολόγος, επιμελήτρια του Μουσείου (σύμβαση αορίστου χρόνου)

5 βιολόγοι (με συμβάσεις από προγράμματα)

Τεχνικό-διοικητικό προσωπικό

1 μέλος ΕΤΕΠ

1 διοικητικός με σύμβαση αορίστου χρόνου

Μεταπτυχιακοί & προπτυχιακοί φοιτητές (εθελοντικά)

Οικονομικά

Τακτική πίστωση 4.500 €

Έσοδα εισιτηρίων 20.000 €

Προγράμματα

Προοπτικές

Χρηματοδότηση της ανακαίνισης του εκθεσιακού χώρου

Πρόσληψη τεχνικού-διοικητικού προσωπικού

1 ταριχευτής-συντηρητής

1 διοικητικός

Επέκταση των αποθηκευτικών χώρων

Ανάπτυξη δημόσιων σχέσεων

Συντονισμός της προσφοράς εθελοντικής εργασίας από τους φοιτητές

Βελτίωση της προσφοράς υπηρεσιών, ιδιαίτερα σε ότι αφορά στα ερευνητικά προγράμματα

Συνεργασία και συντονισμός με τα άλλα μουσεία φυσικής ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών στο πλαίσιο του Εθνικού Φυσιογνωστικού Μουσείου